

Vida Petrulionienė

NEŽYMU INTELEKTO SUTRIKIMA
TURINČIU MOKINIŲ KŪRYBINĖ
RAIŠKA

LIETUVOS EDUKOLOGIJOS UNIVERSITETAS

Vida Petrulionienė

NEŽYMUŲ INTELEKTO SUTRIKIMĄ TURINČIŲ MOKINIŲ KŪRYBINĖ RAIŠKA

Mokslo studija

UDK 159.922.76

Pe254

Mokslinė redaktorė doc. dr. Ilona Valantinaitė

Redakcinė kolegija:

prof. dr. Aivas Ragauskas (pirmininkas)

doc. dr. Robertas Jurgaitis

prof. dr. Dainius Vaitiekūnas

doc. dr. Dalius Dapkus

dr. Milda Brėdikytė

dokt. Jonas Balčiūnas

Recenzentės:

doc. dr. Ala Petrulytė (Lietuvos edukologijos universitetas)

doc. dr. Asta Vaitkevičienė (Šiaulių universitetas)

Mokslo studija parengta įgyvendinant programą „Šiuolaikinė didaktika: mokslas, studijos, praktika“.

Išleista Lietuvos edukologijos universiteto Mokslo fondo lėšomis.

Papildomas tiražas 2016 m.

ISSN 2424-4643

ISBN 978-609-471-035-3 (internete)

© Vida Petrulionienė, 2016

ISBN 978-609-471-036-0 (spausdintinis) © Lietuvos edukologijos universiteto
leidykla, 2016

TURINYS

ĮVADAS.	6
1. INTELEKTO SUTRIKIMĄ TURINČIŲ MOKINIŲ KŪRYBINĖS RAIŠKOS TECHNOLOGIJŲ PAMOKOSE TEORINIS PAGRINDIMAS. .12	
1.1. Kūrybingumo ugdymo teoriniai aspektai.	12
1.1.1. Kūrybingumo samprata: edukologinės ir psichologinės įžvalgos. .12	
1.1.2. Kūrybingumo ugdymo socialiniai veiksniai.	22
1.1.3. Kūrybingumo ugdymo vaizdiniai metodai	27
1.2. Nežymų intelekto sutrikimą turinčių mokinių santykis su kūryba . . .32	
1.2.1. Nežymaus intelekto sutrikimo samprata.	32
1.2.2. Nežymų intelekto sutrikimą turinčių mokinių kūryba	35
1.2.2.1. Nežymų intelekto sutrikimą turinčių mokinių kūrybingumo ugdymas.	35
1.2.2.2. Intelekto sutrikimą turinčių mokinių vizualizacijos39	
1.2.2.3. Intelekto sutrikimą turinčių mokinių vizualinės kūrybinės raiškos skatinimas ugdymo procese	43
1.3. Technologinio ugdymo reikšmė nežymų intelekto sutrikimą turinčio mokinio ugdyme	49
1.3.1. Technologijų bendrųjų programų pritaikymas nežymų intelekto sutrikimą turinčių mokinių ugdymui	49
1.3.2. Nežymų intelekto sutrikimą turinčių mokinių kūrybingumo raiškos skatinimas technologiniame ugdyme	52
1.3.3. Technologinio ugdymo pagrindinės mokyklos specialiojo ugdymo skyriuje teoriniai ir praktiniai aspektai.	59
1.3.3.1. Mokyklos ir mokytojo vaidmuo technologinio ugdymo procesė	59
2. INTELEKTO SUTRIKIMĄ TURINČIŲ MOKINIŲ KŪRYBINĖS RAIŠKOS TECHNOLOGIJŲ PAMOKOSE TYRIMO METODOLOGIJA . .63	
2.1. Tyrimo metodai ir etapai	63
2.2. Tyrimo dalyviai	66
2.3. Kokybinė duomenų analizė.	70

3. INTELEKTO SUTRIKIMĄ TURINČIŲ MOKINIŲ KŪRYBINĖS RAIŠKOS TECHNOLOGIJŲ PAMOKOSE EMPIRINIS PAGRINDIMAS. .77	
3.1. Nežymų intelekto sutrikimą turinčių mokinių kūrybinio sklandumo raiškos empirinis vertinimas77
3.1.1. Pirmasis empirinis pjūvis.78
3.1.2. Pirmojo ir antrojo empirinio pjūvio mokinių kūrybinio sklandumo raiškos palyginimas83
3.1.3. Pirmojo ir trečiojo empirinio pjūvio mokinių kūrybinio sklandumo raiškos palyginimas89
3.2. Nežymų intelekto sutrikimą turinčių mokinių kūrybinio lankstumo raiškos empirinis vertinimas.97
3.2.1. Pirmasis empirinis pjūvis99
3.2.2. Pirmojo ir antrojo empirinio pjūvio mokinių kūrybinio lankstumo raiškos palyginimas	103
3.2.3. Pirmojo ir trečiojo empirinio pjūvio mokinių kūrybinio lankstumo raiškos palyginimas	110
3.3. Nežymų intelekto sutrikimą turinčių mokinių kūrybinio detalumo raiškos empirinis vertinimas	116
3.3.1. Pirmasis empirinis pjūvis.	117
3.3.2. Pirmojo ir antrojo empirinio pjūvio mokinių kūrybinio detalumo raiškos palyginimas	122
3.3.3. Pirmojo ir trečiojo empirinio pjūvio mokinių kūrybinio detalumo raiškos palyginimas	128
3.4. Nežymų intelekto sutrikimą turinčių mokinių kūrybinio originalumo raiškos empirinis vertinimas.	135
3.4.1. Pirmasis empirinis pjūvis.	136
3.4.2. Pirmojo ir antrojo empirinio pjūvio mokinių kūrybinio originalumo raiškos palyginimas	141
3.4.3. Pirmojo ir trečiojo empirinio pjūvio mokinių kūrybinio originalumo raiškos palyginimas	147
3.5. Intelekto sutrikimą turinčių mokinių kūrybingumo raiškos bruožų empirinių pjūvių palyginimas	153
3.5.1. Nežymų intelekto sutrikimą turinčių mokinių kūrybinės raiškos bruožų įverčių palyginimas	153

3.5.2. Nežymų intelekto sutrikimą turinčių mokinių kūrybinės raiškos įverčių pokyčių palyginimas kūrybingumą skatinant vizualiniu metodu	156
IŠVADOS	160
REKOMENDACIJOS	163
PRIEDAI	164
LITERATŪROS SĄRAŠAS.	170
SUMMARY	180
ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ	181

Pe254 Vida **Petrulionienė**. Nežymų intelekto sutrikimą turinčių mokinių kūrybinė raiška : mokslo studija / Lietuvos edukologijos universitetas ; [mokslinė redaktorė Ilona Valentinaitė] ; [redakcinė kolegija: pirmininkas Aivas Ragauskas ir kt.]. – Vilnius : Lietuvos edukologijos universiteto leidykla, 2016. – 188 p. : iliustr. (Mažoji mokslinė serija, Nr. 4).

Santr. angl. – Asmenvardžių r-klė: p. 181–184.

ISSN 2424-4643

ISBN 978-609-471-035-3 (internete)

ISBN 978-609-471-036-0 (spausdintinis)

Mokslo studijoje siekiama atskleisti nežymų intelekto sutrikimą turinčių mokinių santykį su kūryba, analizuojami teoriniai ir praktiniai kūrybingumo ugdymo aspektai. Nežymų intelekto sutrikimą turinčių mokinių kūrybinės raiškos pokyčių dinamikos analizė, pritaikius vizualinius ir vizualinius-patirtinius kūrybingumo skatinimo metodus technologijų pamokose, atskleidžia teigiamą šių metodų poveikį mokinių kūrybinei raiškai mitybos, tekstilės, konstrukcinių medžiagų ir elektronikos srityse.

UDK 159.922.76

Redagavo *Danguolė Kopūstienė*
Maketavo *Donaldas Petrauskas*
Viršelio autorė *Dalia Raicevičiūtė*

SL 605. 11,75 sp. l. Užsak. Nr. 015-103
Išleido ir spausdino Lietuvos edukologijos universiteto leidykla
T. Ševčenkos g. 31, LT-03111 Vilnius
Tel. +370 5 233 3593, el. p. leidykla@leu.lt